

bers almindelige budget nævnte institutioner, idet anvendelsen af ovennævnte bestemmelse ikke forudsætter, at der består et arbejdsforhold mellem den aflønnede ansatte og den institution, der udbetaler lønnen.

2. Bestemmelserne i forordning nr. 2530/72 om indførelse af særlige og midlertidige foranstaltninger vedrørende bl. a. Fællesskabernes tjenestemænds endelige udtræden af tjenesten på grund af nye medlemsstaters tiltrædelse indeholder ingen regel om, at forbuddet mod sammenlægning af alderspension og løn fra Fællesskaberne, jf. artikel 40, stk. 2, i bilag VIII til vedtægten, kan fraviges. Tjenestemænd, der i henhold til ovennævnte forordning er udtrådt af tjenesten i Fællesskaberne, kan således ikke gøre gældende, at forordningens artikel 5, stk. 3, som ved udtrædelse af tjenesten giver mulighed for kumulation af udtrædelsesgodtgørelsen og indtægter oppebåret efter udtrædelsen, tillægges samme vægt
3. Det kan ikke anses for åbenbart, at der ved udbetaling af alderspension til en tjenestemand er sket en fejl i den i vedtægtens artikel 85 forudsatte betydning, som tjenestemanden på trods af sin høje lønklasse og mangeårige tjeneste ikke har været opmærksom på, når der er afgivet modstridende udtalelser om det omstridte spørgsmål af to EF-institutioner, der råder over tjenestegrene med særligt kendskab til spørgsmål vedrørende fastsættelse og udbetaling af pension, og når det ikke er godtgjort, at tjenestemanden som følge af sin uddannelse eller sin virksomhed har særligt kendskab til dette område.

RETTENS DOM (Fjerde Afdeling)
12. juli 1990*

I sag T-111/89,

Robert Scheiber, forhenværende tjenestemand i Rådet for De Europæiske Fællesskaber, Mauritius, ved advokat Georges Vandersanden, Bruxelles, og

* Processprog: fransk.

med valgt adresse i Luxembourg hos advokat Alex Schmitt, 62, avenue Guillaume,

sagsøger,

mod

Rådet for De Europæiske Fællesskaber, ved direktør A. Dashwood, Den Juridiske Tjeneste, bistået af advokat Marc Grossmann, Bruxelles, og med valgt adresse i Luxembourg hos direktør J. Käser, Den Europæiske Investeringsbanks Direktorat for Juridiske Anliggender, 100, boulevard Konrad-Adenauer,

sagsøgt,

støttet af

Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber, ved Sean Van Raepenbusch, Den Juridiske Tjeneste, som befuldmægtiget, bistået af advokaterne Claude Verbraecken og Denis Waelbroeck, Bruxelles, og med valgt adresse i Luxembourg hos Georgios Kremlis, Den Juridiske Tjeneste, Centre Wagner, Kirchberg,

intervenient,

angående en påstand om annullation af Rådets afgørelse af 2. september 1988, hvorefter der dels nægtes udbetaling af sagsøgerens alderspension, som er blevet tilbageholdt fra den 1. november 1983 — 30. juni 1986, dels tages skridt til tilbagebetaling af de beløb, der er udbetalt i perioderne 1. januar 1981 — 31. oktober 1983 og 1. juli 1986 — 19. september 1987,

har

RETTEN (Fjerde afdeling),

sammensat af afdelingsformanden, D. A. O. Edward, og dommerne R. Schintgen og R. García-Valdecasas,

justitssekretær: ekspeditionssekretær B. Pastor

på grundlag af skriftvekslingen og efter mundtlig forhandling den 2. maj 1990, afsagt følgende

Dom

Faktiske omstændigheder

- 1 Sagsøgeren blev i 1953 ansat som tjenestemand i Rådet for Det Europæiske Kul- og Stålfællesskab. Herefter blev han tjenestemand i Rådet for De Europæiske Fællesskaber, hvor han — efter at have været ansat som kontorleder og leder af Afdelingen for Forbindelserne med De Afrikanske Lande Syd for Sahara — blev udnævnt til direktør med virkning fra 1. januar 1967.
- 2 Den 1. januar 1974 udtrådte sagsøgeren efter eget ønske af tjenesten i henhold til Rådets forordning (Euratom, EKSF, EØF) nr. 2530/72 af 4. december 1972 om indførelse af særlige og midlertidige foranstaltninger vedrørende ansættelse af tjenestemænd i De Europæiske Fællesskaber som følge af nye medlemsstaters tiltrædelse samt tjenestemænds udtræden af tjenesten i disse Fællesskaber (EFT 1972 (L 281) af 11. december, s. 11). Sagsøgeren blev i januar 1974 udnævnt til æresgeneraldirektør.
- 3 Den 1. januar 1974 blev sagsøgeren ansat under Den Europæiske Sammenslutning for Samarbejde (herefter benævnt »ESS«) først som udsendt inspektør for Den Europæiske Udviklingsfond i Madagaskar og i Djibouti (fra 1974 til 1978) og herefter som delegeret for Kommissionen i Cameroun og i Ækvatorialguinea (indtil 1982) samt i området Det Indiske Ocean (indtil den 31. juli 1987). Den 31. juli 1987 fratrådte han denne stilling. Under hensyntagen til den ferie, han endnu havde krav på, udtrådte han endeligt af tjenesten den 19. september 1987.
- 4 Med virkning fra den 1. januar 1979 oppebar sagsøgeren fra Rådet en alderspension i henhold til artikel 77 i vedtægten for tjenestemænd i De Europæiske Fælles-

skaber (herefter benævnt »vedtægten«). Pensionen blev udbetalt ham af Kommissionen, jfr. de af Rådet truffne afgørelser til gennemførelse af artikel 45, stk. 2, i bilag VIII til vedtægten.

- 5 Den 10. oktober 1983 anmodede sagsøgeren Rådet om — af strengt personlige grunde — midlertidigt at stille udbetalingen af hans pension i bero med virkning fra 1. november 1983. Den 29. juni 1986 anmodede han om, at udbetalingen af hans alderspension blev genoptaget med virkning fra juli 1986.
- 6 På grundlag af denne anmodning pålagde direktøren for Rådets administration og personale, P. Gueben, Kommissionen at genoptage betalingen af alderspensionen med virkning fra juli 1986. Gueben underrettede sagsøgeren herom, idet han samtidig udbad sig nærmere oplysninger vedrørende hans tidligere anmodning om, at udbetalingen af pensionen stilledes i bero.
- 7 Ved skrivelse af 25. juni 1987 meddelte Gueben Kommissionens afdeling for »Pensioner«, at han netop havde bemærket, at Scheibers navn figurerede i Kommissionens tjenestefortegnelse som delegeret for Kommissionen, hvilket indebar, at der blev udbetalt løn af Kommissionen. Gueben tilføjede: »Såfremt det konstateres, at Kommissionen faktisk udbetaler løn til Scheiber, bedes De standse udbetalingen af alderspension, jfr. artikel 40, stk. 2, i bilag VIII til vedtægten.«
- 8 Ved skrivelse af 10. juli 1987 til Gueben anførte sagsøgeren, at antikumulationsreglen i ovennævnte artikel 40 ikke fandt anvendelse på hans situation. Han anmodede om, at udbetalingen af hans pension ikke blev afbrudt, og at de beløb, der var tilbageholdt på en interimskonto, blev udbetalt ham.
- 9 Ved skrivelse af 12. november 1987 meddelte Gueben Kommissionens afdeling for »Pensioner«, at administrationen i Rådets Generalsekretariat efter at have indhentet en udtalelse fra Rådets Juridiske Tjeneste fandt, at der ikke længere var noget til hinder for, at de tilbageholdte beløb blev udbetalt til Scheiber. Gueben bad derfor Kommissionen om at imødekomme sagsøgerens anmodning af 10. juli 1987. Han underrettede samme dag sagsøgeren herom ved en skrivelse, der var vedlagt

en kopi af skrivelsen til Kommissionens afdeling for »Pensioner« samt en kopi af Den Juridiske Tjenestes udtalelse.

- 10 Ved skrivelse af 2. september 1988 meddelte Gueben sagsøgeren, at Rådet havde skiftet mening som følge af en udtalelse fra Kommissionens Finanskontrol, der blev støttet af Kommissionens Juridiske Tjeneste, og at han som følge heraf havde anmodet Kommissionen om ikke at foretage udbetaling af de pensionsbeløb, der var tilbageholdt fra 1. november 1983 — 30. juni 1986, og tilbagesøge de beløb, der fejlagtigt var udbetalt fra 1. januar 1981 — 30. oktober 1983 og fra 1. juli 1986 — 19. september 1987.
- 11 Ved skrivelse af 12. oktober 1988 indbragte sagsøgeren en klage over afgørelsen i henhold til skrivelsen af 2. september 1988.
- 12 Ved skrivelse af 14. februar 1989 afviste Rådets generalsekretær klagen. Han anførte, at Scheiber indtil den 31. december 1980 havde ret til den udbetalte pension, da hans løn som delegeret for Kommissionen indtil denne dato var blevet betalt af ESS. Med virkning fra 1. januar 1981 blev driftsomkostningerne vedrørende Kommissionens delegationer i AVS-staterne, herunder lønnen til de delegerede, derimod udbetalt over De Europæiske Fællesskabers almindelige budget under kapitel 98 i Kommissionens budget, jfr. erklæringen i henhold til artikel 95 i den anden AVS / EØF-konvention undertegnet i Lomé den 31. oktober 1979 mellem staterne i Afrika, Vestindien og Stillehavet på den ene side og Det Europæiske Økonomiske Fællesskab samt dets medlemsstater på den anden side (herefter benævnt den anden Lomé-konvention). Scheibers løn udbetaltes således efter den nævnte dato over nævnte budget. Dette forhold var i strid med artikel 40, stk. 2, i bilag VIII til vedtægten, hvorfor vedtægtens artikel 85 og artikel 41 i bilag VIII til vedtægten, ifølge Rådet, skal anvendes.

Retsforhandlingerne

- 13 Herefter anlagde sagsøgeren ved stævning indgivet til Domstolens Justitskontor den 10. maj 1989 sag mod Rådet med påstand om annullation af afgørelsen af 2. september 1988.

- 14 Ved begæring, indgivet til Domstolens Justitskontor den 13. september 1989, har Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber anmodet om at indtræde i sagen som intervenient til støtte for sagsøgte, jfr. artikel 93, stk. 1 og 2, i Domstolens procesreglement. Ved kendelse af 19. september 1989 har Domstolen tilladt Kommissionen at indtræde som intervenient.
- 15 Hele skriftvekslingen er forløbet for Domstolen. Ved kendelse af 15. november 1989 har Domstolen henvist sagen til Retten, jfr. artikel 14 i Rådets afgørelse af 24. oktober 1988 om oprettelse af De Europæiske Fællesskabers Ret i Første Instans.
- 16 Sagsøgeren har nedlagt følgende påstande:
- Sagen admitteres, og der gives sagsøgeren medhold i påstandene.
 - Annullation af Rådets afgørelse ifølge skrivelse af 2. september 1988 fra P. Gueben, direktør for personale og administration i Rådets Generalsekretariat, hvorefter der dels nægtes udbetaling af de beløb af sagsøgerens alderspension, som er blevet tilbageholdt fra den 1. november 1983 — 30. juni 1986, dels tages skridt til tilbagesøgning af de beløb, der fejlagtigt er udbetalt i perioderne 1. januar 1981 — 30. oktober 1983 og 1. juli 1986 — 19. september 1987.
 - Følgelig tilbagebetales de beløb, som er blevet indeholdt i sagsøgerens pension siden den 1. december 1988.
 - Sagsøgte tilpligtes at betale samtlige sagens omkostninger.
- 17 Sagsøgte har nedlagt følgende påstande:
- Sagsøgerens anden påstand afvises.
 - Sagsøgte frifindes i den sag, der er registreret på Domstolen under nr. C-164/89.

— Følgelig tilpligtes sagsøgeren at betale samtlige sagens omkostninger.

18 Intervenienten har nedlagt følgende påstande:

— Sagsøgte frifindes.

— Sagsøgeren tilpligtes at betale egne omkostninger, jfr. artikel 70 i De Europæiske Fællesskabers Domstols procesreglement.

19 På grundlag af den refererende dommers rapport har Retten besluttet at indlede den mundtlige forhandling uden forudgående bevisførelse.

20 De mundtlige forhandlinger fandt sted den 2. maj 1990. Parterne afgav indlæg og besvarede de af Retten stillede spørgsmål. Sagsøgeren begrænsede sine påstande til annullation af den anfægtede afgørelse. På Rettens anmodning fremlagde Kommissionen en kopi af kapitel 98 over aktionsbevillinger i Kommissionens oversigt over udgifter, der er opført i De Europæiske Fællesskabers almindelige budget for regnskabsåret 1989.

Realiteten

21 Sagsøgeren har for det første nedlagt påstand om annullation af Rådets afgørelse ifølge skrivelse af 2. september 1988 fra direktøren for personale og administration, for så vidt som Kommissionen herved anmodes om ikke til sagsøgeren at udbetale de i perioden 1. november 1983 — 30. juni 1986 tilbageholdte pensionsbeløb. Han har for det andet nedlagt påstand om annullation af samme afgørelse, for så vidt som Kommissionen herved anmodes om at tilbagesøge de beløb, der fejlagtigt er udbetalt i perioderne 1. januar 1981 — 31. oktober 1983 og 1. juli 1986 — 19. september 1987.

- 22 Til støtte for påstandene har sagsøgeren fremført syv anbringender: For det første sin uændrede retsstilling i forholdet til ESS. For det andet ESS's uafhængighed af Fællesskabet. For det tredje skyldnerskiftets ulovlighed og den manglende meddelelse herom. For det fjerde den lovlige kumulation i henhold til forordning nr. 2530/72. For det femte tilsidesættelse af princippet om beskyttelse af den berettigede forventning. For det sjette princippet om god forvaltning. For det syvende den fejlagtige anvendelse af vedtægtens artikel 85.
- 23 Med hensyn til de første to anbringender har sagsøgeren anført, at det forhold, at hans løn med virkning fra den 1. januar 1981 blev udbetalt over De Europæiske Fællesskabers almindelige budget, ikke har kunnet ændre den retsstilling, han havde indtaget siden den 1. januar 1974, da han tiltrådte tjenesten ved ESS; ESS er en selvstændig juridisk person, som fra det nævnte tidspunkt har været hans eneste arbejdsgiver.
- 24 Heroverfor har Rådet til støtte for sin afgørelse påberåbt sig artikel 40, stk. 2, i bilag VIII til vedtægten, hvorefter »alderspension ... ikke [kan] ydes sammen med løn, der skal betales af en institution i De tre Europæiske Fællesskaber...«.
- 25 Under henvisning til pkt. 1 i bilag XXXI til den anden Lomé-konvention vedrørende konventionens artikel 95 — hvorefter »Fællesskabet forpligter sig til, at driftsudgifter for Kommissionens delegationer i AVS-staterne, som tidligere har været opført på Den Europæiske Udviklingsfonds budget, at regne fra tidspunktet for denne konventions ikrafttræden skal dækkes af De Europæiske Fællesskabers almindelige budget« — har Rådet anført, at den løn, sagsøgeren oppebærer hos ESS, i virkeligheden udbetales af Kommissionen, og der er derfor ikke mulighed for samtidig udbetaling af den alderspension, Rådet har tildelt ham.
- 26 Det er ubestridt, at De Europæiske Fællesskabers almindelige budget siden regnskabsåret 1981 under »kapitel 98 — Den Europæiske Sammenslutning for Samarbejde« har indeholdt en bevilling til dækning af aflønning af hovedsædets perso-

nale og påløbne omkostninger samt hovedsædets egentlige driftsudgifter, idet opdelingen mellem personaleudgifter og driftsudgifter direkte fremgår af budgettet.

- 27 Selv om det fremgår af Domstolens faste praksis, at ESS i institutionel henseende er uafhængig af Kommissionen, og at Kommissionen ikke kan betragtes som arbejdsgiver for ESS's personale (jfr. senest Domstolens dom af 13. juli 1989, Alexis m. fl. mod Kommissionen, 286/83, Sml. s. 2445, og Rettens dom af 29. marts 1990, Pinto Teixeira mod Kommissionen, T-62/89, Sml. s. II-121), dækkes aflønningen af hovedsædets personale og påløbne omkostninger ikke desto mindre af en bevilling opført i oversigten over Kommissionens udgifter under denne sammenlutnings aktionsbevillinger.
- 28 Da reglen om, at der ikke kan ydes alderspension sammen med løn, jfr. artikel 40 i bilag VIII til vedtægten, begrundes i nødvendigheden af at værne om Fællesskabernes indtægter, må reglen finde anvendelse, hver gang en af De Europæiske Fællesskabers institutioner udbetaler pension samtidig med, at der også udbetales løn af en af Fællesskabernes institutioner. For at antikumulationsreglen kan anvendes, er det tilstrækkeligt, at den af en EF-institution udbetalte løn fuldt ud finansieres over bevillinger opført på oversigten over udgifter for en af de i De Europæiske Fællesskabers almindelige budget nævnte institutioner, idet anvendelsen af artikel 40, stk. 2, i bilag VIII til vedtægten ikke i denne henseende forudsætter, at der består et arbejdsforhold mellem den aflønnede ansatte og den institution, der udbetaler lønnen.
- 29 I den foreliggende sag er der mellem parterne enighed om, at Kommissionen i perioden 1. januar 1981-19. september 1987 dækkede samtlige lønudgifter vedrørende sagsøgeren i dennes egenskab af delegeret i en AVS-stat.
- 30 Heraf følger, at de to første anbringender, der støttes på sagsøgerens retsstilling i forhold til ESS, ikke kan lægges til grund.

- 31 Sagsøgeren har i det tredje anbringende anført, at det forhold, at ESS's driftsudgifter med virkning fra 1981 er blevet betalt over Fællesskabernes budget, må betragtes som et skyldnerskifte, der ikke omtales i lovbestemmelserne, og som i øvrigt ikke kan gøres gældende over for ham, da et sådant skyldnerskifte ikke er blevet meddelt ham. Følgelig kan en rent formel ændring i finansieringen af ESS ikke påvirke hans velerhvervede rettigheder.
- 32 Sagsøgte har gjort gældende, at der ikke er indtrådt noget skyldnerskifte, idet ESS fortsat udbetaler lønningerne til sammenslutningens ansatte. Det er derimod korrekt, at Kommissionen som støtteforanstaltning har båret de finansielle udgifter i forbindelse med disse lønninger.
- 33 Derudover har Kommissionen som intervenient tilføjet, at dens forpligtelse til, med virkning fra 1. januar 1981, at betale lønningerne til ESS's ansatte ikke kan udlægges som et skyldnerskifte, men som et fuldstændig lovligt tredjemandsløfte.
- 34 Det bemærkes i denne forbindelse, at den anfægtede afgørelse af 2. september 1988 ikke vedrører den løn, som ESS siden 1. januar 1981 har udbetalt til sagsøgeren, men derimod den pension, han siden denne dato har oppebåret fra Rådet. Antikumulationsreglen i artikel 40, stk. 2, i bilag VIII til vedtægten indeholder et forbud mod, at der i tilfælde af kumulation udbetales pension, men ikke løn. Følgelig er det ufornuddent at behandle argumenterne vedrørende den juridiske mekanisme i forbindelse med udbetaling af løn.
- 35 Det følger heraf, at det tredje anbringende heller ikke kan lægges til grund.
- 36 Med sit fjerde anbringende har sagsøgeren påberåbt sig ovennævnte forordning nr. 2530/72, hvorefter kumulation skulle være lovlig. Han har anført, at forordningens artikel 3, stk. 4 — hvorefter de indtægter, tjenestemanden oppebærer efter sin udtrædelse, og udtrædelsesgodtgørelsen ikke tilsammen må overstige hans seneste samlede vederlag — ikke finder anvendelse på ham, jfr. forordningens artikel 5, stk. 3. Ifølge sagsøgeren skal disse bestemmelser, som giver mulighed for kumulation ved udtrædelse af tjenesten, tillægge samme vægt som den antikumulationsre-

gel, der i henhold til artikel 40 i bilag VIII til vedtægten gælder på pensionsområdet. Sagsøgeren udleder heraf, at der ikke efter reglerne er noget til hinder for, at hans alderspension kan udbetales samtidig med hans løn som delegeret for Kommissionen.

- 37 Heroverfor har sagsøgte — støttet af intervenienten — anført, at den eneste antikumulationsregel, der gælder i den foreliggende sag, er den almindelige regel, som i henhold til artikel 40 i bilag VIII til vedtægten består på pensionsområdet.
- 38 Herved bemærkes blot, at forordning nr. 2530/72 ikke indeholder nogen bestemmelser, hvorefter antikumulationsreglen i artikel 40, stk. 2, i bilag VIII til vedtægten kan fraviges, og alene denne bestemmelse finder derfor anvendelse i den foreliggende sag.
- 39 Henvisningen til forordning nr. 2530/72 er derfor uden betydning for sagen, hvorfor dette anbringende heller ikke kan lægges til grund.
- 40 Det fremgår af ovenstående betragtninger, at Rådet ved, med virkning fra 1. januar 1981 at anvende artikel 40, stk. 2, i bilag VIII til vedtægten, har anvendt denne bestemmelse korrekt.
- 41 Desuagtet bør der tages stilling til de sidste tre anbringender vedrørende henholdsvis tilsidesættelsen af princippet om beskyttelse af den berettigede forventning og princippet om god forvaltning samt den fejlagtige anvendelse af vedtægtens artikel 85, som sagsøgeren har fremført som støtte for påstanden om, at de allerede udbetalte pensionsbeløb ikke skal tilbagebetales, og at de tilbageholdte beløb udbetales ham.
- 42 Det bemærkes, at vedtægtens artikel 85 bestemmer: »Ethvert beløb, der fejlagtigt er udbetalt, kræves tilbagebetalt, hvis modtageren har haft kendskab til fejlen, eller denne var så åbenbar, at han burde have kendt den«.

- 43 Da sagsøgeren har bestridt at have været bekendt med, at der var foretaget en fejlagtig udbetaling, og da administrationen ikke, som krævet, har ført bevis for det modsatte, er det nødvendigt at undersøge omstændighederne omkring udbetalingen for at afgøre, om det var åbenbart, at der var tale om en fejlagtig udbetaling (jfr. Domstolens domme af 27. juni 1973, Kuhl mod Rådet, 71/72, Sml. s. 705, og 11. oktober 1979, Berghmans mod Kommissionen, 142/78, Sml. s. 3125).
- 44 Sagsøgte og intervenienten har under henvisning til to domme afsagt af Domstolen henholdsvis den 11. juli 1979 og 17. januar 1989 (Broe mod Kommissionen, 252/78, Sml. s. 2393, henholdsvis Stempels mod Kommissionen, 310/87, Sml. s. 43) anført, at det for sagsøgeren, som har et grundigt kendskab til budgetmæssige spørgsmål, måtte være så åbenbart, at der var foretaget en fejlagtig udbetaling, at han ikke kunne være uden kendskab hertil. Herved har sagsøgeren, ifølge sagsøgte og intervenienten, begået en fejl, som ikke burde være begået af en tjenestemand, der udviser normal omhu.
- 45 Sagsøgeren har under henvisning til, at de indtil 1. januar 1981 udbetalte beløb var i fuld overensstemmelse med forskrifterne og derfor ikke kunne anfægtes, og at han ikke var blevet underrettet om, at ESS's personale med virkning fra regnskabsåret 1981 blev lønnet over Fællesskabernes budget, gjort gældende, at han ikke kunne have kendskab til, at de beløb, som nu kræves tilbagebetalt, siden den 1. januar 1981 var blevet fejlagtigt udbetalt. Han har tilføjet, at det under ingen omstændigheder var åbenbart, at der var foretaget en fejlagtig udbetaling, hvilket fremgår af, at Rådet og Kommissionen først efter næsten 8 år blev klar over den skete fejl.
- 46 Det bemærkes først, at det ikke på grundlag af det oplyste kan fastslås, at sagsøgeren som følge af sin uddannelse eller sin virksomhed har særligt kendskab til det omstridte spørgsmål, nemlig betaling og fastsættelse af pension til tidligere tjenestemænd i De Europæiske Fællesskaber.
- 47 Det fremgår herefter af de fremlagte dokumenter, at det langt fra kunne være åbenbart, at der var foretaget en fejlagtig udbetaling. Selv efter at have konstateret, at sagsøgeren samtidig oppebar løn som delegeret og alderspension, udbetalte administrationen, der i øvrigt først efter næsten 8 år »tilfældigt« blev klar over forholdet, fortsat den nævnte pension og meddelte sagsøgeren ved skrivelse af 12.

november 1987, at den på grundlag af en udtalelse fra Rådets Juridiske Tjeneste ikke fandt, at der var noget til hinder for at frigive de tilbageholdte beløb og genoptage udbetalingen af hans pension.

- 48 Først senere på grundlag af en anden udtalelse, afgivet af Kommissionens Finanskontrol med støtte fra Kommissionens Juridiske Tjeneste, ændrede Rådet standpunkt og traf den anfægtede afgørelse.
- 49 Når henses til, at to af Fællesskabernes institutioner, der råder over tjenestegrene med omfattende viden på dette område, har afgivet modstridende udtalelser, kan det ikke bebrejdes sagsøgeren, at han, på trods af den høje lønklasse, hvori han var indplaceret i Rådet, og hans mangeårige tjeneste, ikke havde konstateret, at der var tale om fejlagtig udbetaling.
- 50 Det fremgår af alle disse betragtninger, at den fejl, der var blevet begået ved udbetalingen af pensionsbeløbene, ikke kunne være åbenbar for sagsøgeren.
- 51 Det kan herefter fastslås, uden at det er fornødent at behandle sagsøgerens øvrige to anbringender, at administrationen ikke er beføjet til at tilbagesøge de beløb, der fejlagtigt er blevet udbetalt til sagsøgeren, dvs. såvel de beløb, som han rent faktisk oppebar i perioderne 1. januar 1981 — 31. oktober 1983 og 1. juli 1986 — 19. september 1987, som de beløb, der var blevet tilbageholdt i perioden 1. november 1983-30. juli 1986, der må anses for en integrerende del af hans formue.
- 52 Afgørelsen af 2. september 1988 bør derefter annulleres.

Sagens omkostninger

- 53 Ifølge artikel 69, stk. 3, i Domstolens procesreglement, der finder tilsvarende anvendelse ved Retten, jfr. artikel 11, stk. 3, i Rådets afgørelse af 24. oktober 1988,

kan Retten ophæve sagens omkostninger helt eller delvis, hvis hver af parterne henholdsvis taber eller vinder på et eller flere punkter, eller hvor der foreligger ganske særlige grunde.

- 54 I den foreliggende sag frafaldt sagsøgeren først under retsmødet den 2. maj 1990 i besvarelse af et spørgsmål fra Retten sin påstand om, at sagsøgte tilpligtes at tilbagebetale de beløb, der siden den 1. december 1988 var blevet indeholdt i hans pension. Yderligere har han ikke fået medhold i sin påstand vedrørende lovligheden af samtidig udbetaling af alderspension og løn som delegeret. Herefter bør sagsøgeren betale en tredjedel af sine egne omkostninger, mens sagsøgte og intervenienten bør betale de resterende to tredjedele.
- 55 I henhold til procesreglementets artikel 70 bærer institutionerne selv de udgifter, de har afholdt i sager anlagt af de ansatte ved Fællesskaberne. Sagsøgte og intervenienten skal derfor bære deres egne omkostninger, mens intervenienten yderligere bærer de med interventionen forbundne omkostninger.

På grundlag af disse præmisser

udtaler og bestemmer

RET TEN (Fjerde Afdeling)

- 1) Rådets afgørelse ifølge skrivelse af 2. september 1988 fra direktøren for personale og administration i Rådets Generalsekretariat, hvorefter de beløb af sagsøgerens alderspension, der er tilbageholdt i perioden 1. november 1983 — 30. juni 1986, ikke udbetales, og der tages skridt til tilbagesøgning af de pensionsbeløb, der fejlagtigt er blevet udbetalt sagsøgeren i perioderne 1. januar 1981 — 31. oktober 1983 og 1. juli 1986 — 19. september 1987, annulleres.

- 2) Sagsøgte og intervenienten betaler to tredjedele af sagsøgerens omkostninger.
- 3) Sagsøgte og intervenienten afholder hver deres egne omkostninger, og intervenienten desuden de med interventionen forbundne omkostninger.

Edward

Schintgen

García-Valdecasas

Afsagt i offentligt retsmøde i Luxembourg den 12. juli 1990.

H. Jung

Justitssekretær

D. A. O. Edward

Formand for Fjerde Afdeling